

Interventioner – ett fenomen präglad av kampen mellan maskulint och feminint?

En feministisk analys av interventioner och dess orsaker

Alexandra Håkansson Schmidt
Fanny Sandholm

Abstract

I följande uppsats undersöks frågeställningen: på vilket sätt kan feminismen förklara varför stater intervenerar? Frågeställningen besvaras genom en kvantitativ studie över 186 länder under tidsperioden 1975-2009. Vidare delas frågeställningen upp i två hypoteser: 1) maskulinitet leder till fler interventioner, 2) jämställda länder tenderar att inter文enera i mindre utsträckning. Hypoteserna har sin grund i feministisk teori gällande genuskategorier och *sex equality peace*. Dessa teorier menar att staters beteende kan förklaras av genus, där maskulina attribut premieras på kvinnlighetens bekostnad. En hög grad av jämställdhet förväntas även leda till fredligare interaktion mellan stater. Vår statistiska analys bekräftar hypotes ett, vilket medför stöd till tidigare forskning. Hypotes två får inget stöd i analysen, utan visar på ett motsatt samband. Resultatet går emot teorier om *sex equality peace*, men kan möjligen förklaras av state feminism och forskning kring hur normer kan användas för att legitimera interventioner.

Nyckelord: intervention, feminism, genus, kvinnlighet, maskulinitet, jämställdhet
Antal ord: 8555

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	1
2 Problemformulering och syfte.....	2
3 Tidigare forskning.....	4
4 Material.....	7
5 Teoretiskt ramverk.....	8
5.1 Intervention.....	9
5.2 Maskulinitet och femininitet.....	9
5.3 Jämställdhet.....	11
6 Operationalisering.....	12
6.1 Intervention.....	12
6.2 Kolonialt förflutet.....	12
6.3 Militära utgifter.....	13
6.4 Gender Inequality Index.....	13
6.5 Kontrollvariabler.....	14
6.6 Eventuella mätfel.....	15
7 Metod.....	16
7.1 Regressionsanalys.....	16
8 Resultat.....	18
8.1 Kolonialt förflutet.....	19
8.2 Militära utgifter.....	20
8.3 Gender Inequality Index.....	21
9 Analys.....	22
9.1 Hypotes 1: <i>Maskulinitet leder till fler interventioner</i>	22
9.2 Hypotes 2: <i>Jämställda länder tenderar att intervensera mindre</i>	23
10 Slutsats.....	27
11 Referenser.....	28
Appendix 1	
Appendix 2	
Appendix 3	

1 Inledning

Varför intervenerar stater? Detta är en fråga som under de senaste decennierna har väckt oense inom det internationella forskningsområdet. Vissa teoretiker menar på att stater strävar efter makt och säkerhet, andra menar att stater agerar utefter ett allmänt normativt ramverk. Detta är bara ett axplock av olika förklaringsfaktorer som kan tänkas ligga bakom staters agerande. Följande uppsats har valt att vända sig till feminismen för att söka en förklaring till varför stater intervenerar. Feminismen menar att staters agerande har sin grund i en genusordning där maskulina attribut ställs mot feminina. Genus lyfts ofta som ett analysverktyg med stor potential när det gäller att undersöka diverse maktstrukturer. Med genus som utgångspunkt är det därmed möjligt att ställa frågor som: finns det ett samband mellan maskulinitet och interventioner? Intervenerar jämställda stater i mindre utsträckning än andra? Genom att utgå från genusdikotomier och feministiska krigsteorier som *sex equality peace* kommer vi försöka ge svar på frågor av denna karaktär.

Syftet med följande studie är dels att se hur feministiska IR-teorier kan förklara varför stater intervenerar, men även att göra ett bidrag till interventionsteori i sin helhet. Interventioner är intressanta att observera eftersom de bygger på ett självvalt engagemang som tredje part i en konflikt. I denna studie är det därför fördelaktigt att studera interventioner framför konflikter. Detta eftersom möjliga orsaker till deltagandet i konflikten minskar då det intervenerande landet inte är en stridande part. Det blir således lättare att urskilja den sanna orsaken bakom staters agerande.

2 Problemformulering och syfte

Syftet med följande uppsats är att genom en kvantitativ studie undersöka huruvida feministisk teori kan förklara antalet interventioner¹ ett land genomför. Intresset för ämnesområdet väcktes i en fundering kring varför stater väljer att ingripa i konflikter där de själva inte är en stridande part. Traditionella IR-teoretiker har kritiserats för att inte kunna ge en god förklaring till detta fenomen. För att angripa problemet har vi valt att använda oss av feministisk IR-teori vilken har bidragit med intressanta infallsvinklar till hur stater interagerar. Sjöberg skriver om hur genusperspektivet kan sammanfoga olika teorier om krig eftersom olika teorier ofta betonar olika kausala faktorer, olika analysnivåer eller olika historiska tidsperioder. Sammanfogning är därför möjligt eftersom genus genomsyrar samhällets alla beståndsdelar (Sjöberg 2013:14). Genom att titta på antal interventioner en stat utför hoppas vi kunna se om feminismens genusordning, men även feministiska teorier kring krigsföring, kan förklara interaktion av detta slag. Ovanstående funderingar har lett oss till frågeställningen: *på vilket sätt kan feminismen förklara varför stater intervenerar?* Frågeställningen besvaras genom att undersöka två hypoteser: 1) maskulinitet leder till fler interventioner, och 2) en hög grad av jämställdhet leder till färre interventioner. Båda hypoteserna har sin grund i feministisk teori.

Den feministiska teorin i kontexten internationella relationer har till största del behandlat konflikt och fred på olika analysnivåer. I nuläget har endast en liten del av den feministiska forskningen berört fenomenet interventioner. Vi anser därför att ämnet är i behov av utveckling, vilket ger denna studie inomvetenskaplig relevans. Det finns även en utomvetenskaplig relevans då det alltid är av intresse att hitta nya lösningar för att få det internationella systemet att fungera bättre (Esaiasson 2012:31). Studien har en teoriprovande samt teoriutvecklande ambition. Studien är teoriprovande då feminismen som teori används för att se i vilken utsträckning denna kan appliceras på empiriskt material (Esaiasson 2012:40). I den mån internationell feministisk teoribildning inte ger svar på vår frågeställning finns även en teoriutvecklande ambition (Esaiasson 2012:42). Uppsatsen syftar då till att ge förslag till nya förklaringsmodeller till varför stater intervenerar.

Nedan följer ett avsnitt med tidigare forskning kring interventioner följt av en materialredovisning. Efter detta kommer vi presentera grundläggande teoretiska antaganden samt operationalisera dessa. I kapitel 7 redogörs uppsatsens metod

¹ Här menas både humanitära och militära interventioner. Se definition s. 9.

följt av de kvantitativa resultaten. Uppsatsen avslutas med en analys samt slutsats av våra resultat.

3 Tidigare forskning

För att kunna dra slutsatser om, och i vilken utsträckning, feminismen kan tillföra något till forskningen kring interventioner är det nödvändigt att ta hänsyn till vad föregående teoretiker har sagt om fenomenet. Ur ett realistiskt perspektiv kan orsakerna till intervention härledas till ett egenintresse hos de utomstående staterna. Viljan att intervensera påstås grunda sig i en vilja att dra fördelar från, eller en rädsla att missgynnas av, de stora förändringar som konflikter i ett land eventuellt kan tänkas leda till. Genom intervention är det alltså möjligt för stater att vinna en viss makt i det konfliktdrabbade landet (Morgenthau 1967). Detta synsätt är kritiserat för att ge en väldigt förenklad bild av staters beteendemönster. Martha Finnermore menar att varken realismen eller liberalismen kan förklara orsaken till interventioner på ett tillfredsställande sätt eftersom teorierna bygger på att stater enbart drivs av geografiska eller ekonomiska intressen. Finnermore menar istället på att viljan att intervensera endast kan förklaras utifrån de normativa sammanhang stater interagerar inom. Staters intressen har alltså sin grund i den omgivning de befinner sig i (2002:1). Enligt samma studie uppfattas interventioner nästan enbart som legitima om aktionerna är multilaterala. Finnermore menar att detta beror på att multilateralism i interventioner gör det svårare att kritisera de intervenerande parterna för att agera i självintresse, samtidigt som det politiska stödet för aktionerna ökar (2002:17).

Ytterligare en förklaring till beteendemönstret kring interventioner är att stater agerar utifrån hierarkier. Edward Keene menar att stater agerar utifrån två olika hierarkier i det internationella systemet som har sin grund i Wienkongressen och FN. Båda dessa hierarkier ställer upp rättigheter och skyldigheter där vissa parter privilegieras över andra (2013:1078). Keene menar att man måste titta på hur staters styrelseskick har utvecklats genom tiden för att kunna förstå dagens maktstrukturer. Under medeltiden tog sig maktstrukturerna i uttryck genom ett mycket hierarkiskt samhälle där de mäktigaste regenterna symboliserade nationernas suveränitet. Denna suveränitet gav regenterna rätt att intervensera i andra underlägsna nationers angelägenheter (Keene 2013:1081). Dessa strukturer har haft inverkan på dagens internationella system i form av att länder ofta rangordnas utefter den makt de tillskrivs av sin omgivning (Keene 2013:1090).

Ovanstående teorier skiljer sig åt men har alla sina egna poänger. Som vi nämnde i inledningen har genus en väldigt bred förklaringsfaktor som kan användas för att binda samman olika teoribildningar (Sjöberg 2013:14). Genom att applicera ett genusperspektiv på interventionsteorierna ovan anser vi kunna skapa en djupare förståelse kring varför stater intervenerar. Som Morgenthau menar är det möjligt att ett egenintresse, rörande makt och överlevnad, hos staterna kan vara en

förklaringsfaktor till interventioner. Feministisk kritik riktat mot detta antagande menar att en vilja att överleva inte är en tillräckligt god förklaring till varför stater agerar som de gör. Sjöberg menar istället på att en strävan efter att vinna dominans på den internationella arenan kan förklara staters maktbegär (Sjöberg 2013:94). Detta blir tydligt vid analys av interventioner eftersom det intervenerande landet ursprungligen inte har några direkta kopplingar till konflikten. Den tredje partens säkerhet är inte direkt hotad, vilket talar för att dominans är en god förklaringsfaktor. Morgenthau har en poäng i det han skriver, men ger inte en tillräckligt djuplodande förklaring av fenomenet. Medan realismen förklarar att det råder en ojäm fördelning av världsmakten är orsakerna till detta antagande relativt oklara. Vi menar på att detta maktförhållande behöver förklaras ytterligare, och vänder oss därför till teorier om genusordning och dikotomierna kring maskulinitet/femininitet.

I artikeln *To Intervene or Not to Intervene* skriver Morgenthau “[t]hus, aside from competing for influence upon a particular government in the traditional ways, the United States and the Soviet Union have interjected their power into the domestic conflicts of weak nations, supporting the government or the opposition as the case may be” (1967). Detta menar vi visar på ett dikotomt synsätt där man talar om starka (maskulina) och svaga (feminina)² stater. Feministisk teori förklarar detta genom existensen av ett maskulint behov att skydda det feminina i nationen. Nationen tilldelas ofta en feminin symbolik, där moderlandet måste skyddas av statens maskulina enheter. På så sätt premieras den maskulina sidan av dikotomin, då styrka och autonomi krävs för att upprätthålla nationens säkerhet samt säkerställa dess överlevnad (Sjöberg 2013:145). Detta överensstämmer väl med Morgenthaus uttalanden eftersom stor vikt läggs vid absoluta maktövertag och säkrande av den nationella självständigheten.

Finnermores tankar kring intervention är intressanta, men leder i artikeln *Constructing Norms of Humanitarian Intervention* inte riktigt fram till vilka typer av normer som präglar det internationella systemet. I denna studie har vi konstaterat att USA, Ryssland och Kina är de tre länder i världen som intervenerat i störst utsträckning sedan 1975 (se s. 18). Utifrån vår förförståelse har dessa tre länder mycket olika kulturella normer vilket gör det svårt att hitta en gemensam nämnare vilken dessa länder skulle agera utifrån. Det är dock möjligt att det finns en uppsättning internationella normer som är oberoende av de nationella normerna. En intressant observation är att USA, Ryssland och Kina är tre stater som gärna används i studier för att undersöka idealtypen av maskulinitet (se exempelvis Ruane 2005). Genusordningen skulle därför kunna vara ett potentiellt ramverk för dessa internationella normer. En intressant iakttagelse i sammanhanget är att USA, Ryssland och Kina är de stater som enligt vår data intervenerar mest, samtidigt som samma länder används som kritiska fall vid studier av maskulinitet.

² Se vidare; dikotomier s. 11.

Keene talar om att en hierarki präglar det internationella. Detta har vid första anblick stora likheter med de feministiska tankarna om en genusordning. Det problematiska med Keenes teori är att han enbart fokuserar på männens roll i maktspelet, vilket ger en ensidig analys av det internationella systemet. Detta är en feministisk kritik som många traditionella teoretiker har fått utstå och syftar på att teoretikerna ofta glömmet bort, eller helt enkelt osynliggör kvinnan i politiken. Genom att göra det blir bilden av det internationella systemet snedvriden och förstådd ur ett maskulint perspektiv (Sjöberg 2013:59). Det är alltså även här viktigt att introducera ett genusperspektiv i teorierna kring intervention för att fånga in hela spektrumet av den eventuella hierarki som råder.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att genusanalys kan ha mycket att tillföra till diverse interventionsteori. Vi menar på att de här behandlade interventionsteorierna har relevanta bidrag till att förklara fenomenet, och att den ena teorin inte behöver utesluta den andra. Genom att acceptera genus som förklaringsfaktor till staters agerande kan alla ovannämnda teorier härledas tillbaka till en och samma teoretiska grund. I nästkommande del presenterar vi vilket material vi valt att använda oss av i studien för att gå vidare till uppsatsens teoretiska ramverk.

4 Material

Som grund till studien har vi utformat en egen datamatrix med variabler från Quality of Government (QoG Basic Data), The World Bank, Uppsala Peace Conflict Research (UCDP, External Support Data, 1975-2009) och Humanitarian Data Exchange (HDX). Den egna databasen följer UCDP:s tidsramar och täcker in perioden 1975-2009. Arbetet har utförts i statistikprogrammen SPSS och STATA. I appendix 1 finns en sammanställning av vilka variabler som kommer från vilken databas. Vår beroende variabel är antal interventioner per land (benämnt intervention). Denna variabel har vi själva konstruerat utifrån existerande data från UCDP på följande sätt. Den ursprungliga UCDP-databasen var uppdelad på konflikter och dess direkt berörda parter, ett format som inte var kompatibelt med övrig data. För att få vår interventionsdata i samma format som övriga variabler var vi därför tvungna att sortera interventionsdatan efter land och år. Efter detta använde vi oss av *external_exists* (dummy-variabel³) för att rensa bort konflikter där intervention inte förekommit (=0) och bortfall (=1). Därefter gjordes frekvenstabeller för antal interventioner per år, uppdelat på varje enskilt land. Dessa resultat fördes sedan in i vår datamatrix, där vi ersatte alla tomma celler med 0 (=ingen intervention) för att slutligen manuellt fylla i bortfall för de år och länder som UCDP angav.

Ytterligare korrekationer som har gjorts i denna variabel är att värdena för följande kategorier har slagits ihop: Väst- och Östtyskland - Tyskland, Sovjetunionen - Ryssland, Nord- och Sydvietnam - Vietnam och Sydyemen - Yemen. Detta kan självklart ses som problematiskt. Dock är det något som även de andra databaserna har tvingats göra då endast data på aktuella landsformationer har funnits att tillgå. Problematiken ligger i att en viss informationsförlust uppstår eftersom man inte tar hänsyn till de historiska landsgränserna (se QoG Basic Codebook, s. 7). I databasen som helhet har vi även valt ta bort organisationer, transnationella aktörer samt ett antal icke-självständiga territorier då det inte finns tillräckligt med data för dessa enheter. Det är därför inte meningsfullt att utföra någon analys av dessa aktörer. De icke-självständiga territorier som har tagits bort är: Amerikanska Samoa, Aruba, Bermuda, Caymanöarna, Channelöarna, Curacao, Faraöarna, Franska Polynesien, Grönland, Guam, Hongkong, Isle of Man, Kosovo, Macao, Nauru, Nya Kaledonien, Nordmarianerna, Puerto Rico, Sint Marteen, Taiwan, Tibet, Turks och Caicosöarna, Jungfruöarna och Västbanken.

³ En dummy-variabel är en variabel som endast antar två värden, oftast 0 eller 1.

5 Teoretiskt ramverk

Den teoretiska utgångspunkten för frågeställningen grundas i feministiska teorier; mer precist analytisk feminism. Det som utmärker analytisk feminism är införandet av genus som analysverktyg. Fokus läggs på innebörden av femininitet respektive maskulinitet och dess effekter på samhället. Metoden syftar till att avtäckta skeva maktförhållanden i världen (True 2013:242). Med genus menas här socialt konstruerade identiteter som projiceras på, men även anammas av, samhällets aktörer (Sjoberg 2013:46). Genus används oftast i kontexten maskulint/feminint, och det är även den aspekten vi är intresserade att använda oss av. Det är dock viktigt att nämna att genus inte ska likställas med det biologiska könet, trots att dessa två gärna sammankopplas. Genus handlar snarare om samhällets inneboende maktstrukturer som bygger på upplevelser och normativa associationer till det biologiska. Detta innebär att genus inte uteslutande kan appliceras på individer, utan även appliceras på stater, organisationer och andra institutioner (ibid). Enligt Joan Acker är genus en viktig del av samhällsprocesser och anses ha följande fem effekter på interaktion mellan aktörer: 1) konstruerar barriärer mellan genuskategorier som stipulerar tillåtet beteende samt makt- och arbetsfördelning, 2) skapar symboler som förklarar, förstärker och ibland även motsätter sig ovanstående förväntningar, 3) fastställer en interaktion som i någon mån präglas av dominans och underkastelse, 4) ovanstående processer förstärker genusidentiteten hos individen, 5) påverkar skapandet av sociala strukturer och normer (Acker 1990:146-147).

Det mest centrala teoretiska antagandet i denna uppsats är att det internationella systemet präglas av en genusordning. Teorin bygger på att världens maktstrukturer påverkas av statsidentiteter som har sin grund i genus (True 2013:253-254). Den globala politiken kännetecknas alltså av att stater har genusrelaterade egenskaper, vilka stipulerar staters beteende och maktposition i världen. Detta återfinns även i mellanstatlig interaktion som bygger på en genusordning där vissa aktörer dominerar (maskulina), och andra underkastas (feminina) (Sjoberg 2013:83). Sjoberg menar på att detta synsätt på ett bättre sätt förklarar mellanstatliga relationer. Det visar även på att stater som riskerar den egna överlevnaden för att vinna ära inte är så ovanliga som de traditionella IR-teorierna menar (ibid).

Inom feminismen antas genusordningen vara den huvudsakliga orsaken till uppkomst av konflikter. Detta ställer sig i motsats till de traditionella tankarna om det internationella systemets anarki som utlösande faktor. Det internationella systemet sägs istället ha inneboende strukturer som både kan förklara interaktionsmönster såväl som det internationella systemets natur. Trots att

genusordningen kan variera över tid är ett återkommande tema ett premierande av maskulinitet på femininitetens bekostnad (Sjoberg 2013:98). Sjoberg menar även på att förekomsten av en hög grad av maskulinitet kan vara en förklaringsfaktor till en ökad aggressivitet och tävlingsinriktan hos stater, vilket i sin tur ökar risken för uppkomsten av krig. Denna maktkamp kan ske med, såväl som utan militära medel, med motivet att erhålla en så hög position i genusordningen som möjligt (Sjoberg 2013:100-101). Teorier rörande *sex equality peace* menar att en hög grad av jämställdhet inom länder leder till ett fredligare klimat. Detta bygger på forskning som menar på att stater agerar utefter samma beteendemönster i utrikespolitiken som de gör inhemskt (Caprioli 2000:53-54). Denna tes har bland annat prövats av Mary Caprioli som genom kvantitativa studier har fastställt att en hög grad av jämställdhet korrelerar med en låg grad av användning av militära medel som lösning på konflikter (2000:65). Medan Caprioli har sitt fokus på hur stater löser konflikter har vi i denna studie valt att fråga oss om samma teori kan appliceras på fenomenet interventioner och fortfarande få samma utfall.

5.1 Intervention

Intervention definieras i denna uppsats som "ingripande i pågående konflikt med militära eller icke-militära medel" (Nationalencyklopedin (1)). Detta kan tyckas vara en mycket bred och diffus definition, men fyller sitt syfte då det möjliggör observationer av interventioner av både våldsam och fredlig karaktär. Detta är positivt grundat på antagandet att maskulin dominans kan ske både på ett konkret och fysiskt, men även mer abstrakt plan. Exempelvis finns EU närvarande i Afghanistan för att flytta fram kvinnornas positioner i det afghanska samhället (EEAS 2015). Detta kan i enlighet med feministisk teoribildning tolkas som feminisering, det vill säga att nationens maskulinitet utmanas (Sjoberg 2013:86). Med andra ord kan även fredliga interventioner vara ett uttryck för maskulinitet. Det blir därför viktigt att i en studie som denna använda sig av en bred definition av interventioner. Ett snävare begrepp hade begränsat studien på så sätt att vissa uttryck för maskulinitet riskerat att falla mellan stolarna.

5.2 Maskulinitet och femininitet

Kvinnan ses ofta i feministisk analys som en symbol för nationell stolthet och i förlängningen även som en symbol för naturen och moderlandet. Det feminina anses vara i behov av skydd då det utgör nationens kärna. Genom att angripa nationens kvinnor och därmed den rena nationssymbolen, attackerar fienden alltså även nationen i sin helhet. Skyddet i sin tur kommer från männen och det maskulina i nationen och det är därmed viktigt att maskuliniteten bibehålls för maximalt beskydd (Sjoberg 2013:145). Raderna ovan presenterar

grundantagandena i krigföring ur ett feministiskt perspektiv vilka även motiverar användning av man-kvinna-dikotomin som analysverktyg för att besvara varför länder intervenerar i andra stater.

Det största problemet med genus som analysverktyg är att uppfattningar om vad detta begrepp innefattar varierar över tid, kultur och sociala sammanhang. Utifrån ett konstruktivistiskt perspektiv formas genus av normativa ställningstaganden samt olika bild- och symbolspråk. I den västerländska kulturen har genusbegreppet kommit att uttryckas av feminina och maskulina dikotomier (Tickner 1992:8). Maskulinitet och femininitet framställs ofta som något kontrasterande där det manliga ses som legitimt och mäktigt och det feminina som det motsatta (True 2013:251). Dessa definitioner kan inte antas vara representativa världen över. Exempelvis är det vanligt att asiatiska länder talas om i mer feminina termer (Tickner 1992:9). Detta behöver inte innebära att de asiatiska länderna de facto är mer feminina. Synen på de asiatiska länderna kan möjligen förklaras med att en västerländsk definition av femininitet är sammankopplat med att man porträtterar främmande länder som "de andra". Länderna tillskrivs ofta egenskaper som irrationella, känslösa och ostabila vilket är egenskaper som är nära kopplade till den feminina delen av man-kvinna-dikotomin (ibid).

Att det finns en västerländsk prägel på våra definitioner kan självklart ses som problematiskt, men är dessvärre svårt att undvika. Trots detta tycks det finnas vissa likheter mellan synen på västerländsk och exempelvis kinesisk maskulinitet. Genus inom den kinesiska kulturen har ofta analyserats utifrån tankar om yin och yang, där yin representerar det kvinnliga och yang det manliga. Teorin menar att det maskulina och feminina agerar i harmoni. Trots att båda präglas av dikotoma ideal kan de ändå besitta vissa egenskaper från sin motpart (Louie 2002:9). Kam Louie menar dock att detta synsätt är en förenklad bild av genuskaraktäristiken. Louie menar på att maskulinitet är mer mångfacetterad och han lyfter fram två olika typer av maskulinitet: wen och wu. Wen representerar den mäktige krigaren som genom att ta avstånd från feminina värden upprätthåller sin maskulinitet. Wu ger istället en annan bild av maskulinitet i form av den kulturella och välutbildade mannen som drivs av tävlingsinriktan och värnar även om sexuell avhållsamhet till kvinnan (Louie 2002:29-30, 40). Trots vissa skillnader mellan dessa synsätt finns det en likhet mellan den västerländska maskuliniteten och den kinesiska wen-maskuliniteten. Grundat på detta behöver de kulturella skillnaderna i synen på genus inte vara lika problematiska för vår studie som vi först trodde. I tabellen nedan redovisas ett antal dikotomier som enligt tidigare teoribildning representerar maskulinitet och femininitet.

Maskulint	Feminint
Privat	Offentligt
Egoism	Empati
Förnuft	Känslomässighet
Autonomi	Beroende
Dominans	Underkastelse
Styrka	Svaghet
Krig	Fred
Aggressivitet	Fridfullhet

Källa: Tickner 1992:6, 8, 37, Sjöberg 2013:86-87.

De dikotomier som kommer ligga till grund för studien är autonomi⁴ - beroende⁵, dominans⁶ - underkastelse⁷, styrka⁸ - svaghet⁹ och aggressivitet¹⁰ - fridfullhet¹¹, vilka återkommer vidare i operationaliseringen.

5.3 Jämställdhet

Jämställdhetsdefinitionen som kommer att användas i denna studie har sin grund i de jämställdhetspolitiska målen från 2006 som siktar mot att män och kvinnor ska ha samma möjligheter att påverka sina liv och det samhälle de lever i. Målet bygger på fyra delmål vilka innebär att män och kvinnor ska ha: 1) möjlighet till samma politiska inflytande, 2) lika möjlighet till utbildning och ekonomisk självständighet, 3) lika stort ansvar för det obetalda hushållsarbetet, 4) samma rättighet till fysisk integritet och frånvaro av våld (Länsstyrelsen). Definitionen har valts då denna täcker in det politiska, ekonomiska såväl som den individuella livssituationen. Om alla mål uppfylls anses jämställdheten i samhället vara god.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att genusordningen och man-kvinnadikotomin har en central roll i studiens teoretiska grund. Detta leder oss till våra två tidigare nämnda hypoteser: 1) maskulinitet leder till fler interventioner och 2) jämställda stater tenderar att intervensera mindre. För att vidare undersöka hypoteserna måste de teoretiska begreppen operationaliseras, vilket vi gör i nästa avsnitt.

⁴ Autonom; självständig, självbestämmande, självstyrande (SAOL).

⁵ Motsats till autonom, se fotnot 4.

⁶ Dominera; göra sig mest gällande, ha övertaget, råda, behärska (SAOL).

⁷ Underkasta; foga sig, göra till föremål för (SAOL).

⁸ Här menad som fysisk såväl som psykisk styrka.

⁹ Motsats till styrka/frånvaro av styrka.

¹⁰ Aggression; angrepp, fientligt beteende (SAOL), här menat i form av fysiska angrepp samt hotfull attityd.

¹¹ Här menat som fredlig, lugn.

6 Operationalisering

Operationaliseringen nedan bygger på tre olika variabler med syftet att mäta staters feminina respektive maskulina drag samt jämställdheten i staterna. Variablerna är kolonialt förflutet, militära utgifter och Gender Inequality Index (GII). De två förstnämnda variablerna kommer användas för att avgöra om vår första hypotes; *maskulinitet leder till fler interventioner*, stämmer. GII kommer i sin tur användas för att dra slutsatser om den andra hypotesen; *jämställdhet leder till färre interventioner*.

6.1 Intervention

Interventionsvariabeln kommer från *external_support* från UCDP External Support – Disaggregated/Supporter Dataset. Variabeln innefattar militärt såväl som icke-militärt stöd. Det militära stödet består aktivt truppdeltagande i det konfliktdrabbade landet. Konflikten behöver inte uppfylla kravet på 25 krigsrelaterade dödsfall. Det icke-militära stödet har många olika beståndsdelar; bland annat finansiellt stöd, erbjudande av fristad, hjälp med logistik samt militärt stöd utöver trupper. Stödet måste skickas i syfte att hjälpa en part i den specifika konflikten. Länder som har bidragit med stöd räknas in oavsett eventuell koalition (Högbladh m.fl. 2011).

6.2 Kolonialt förflutet

Variabeln kolonialt förflutet förväntas mäta två dikotomier: dominans - underkastelse och autonomi - beroende. Dessa dikotomier har, som tidigare nämnts, sin grund i feministisk teoribildning. Ett koloniserat land anses uppfylla den feminina sidan av dikotomin då landet har blivit berövat sitt självbestämmande, och därmed tvingats underkasta sig en annan stats styre.

För att mäta denna indikator har *ht_colonial* (Colonial Origin) från QoG använts. Denna variabel mäter så kallad västerländsk kolonialism och anger vilken kolonial stormakt ett land historiskt sett har tillhört. Kolonialmakterna som ingår i observationerna är Nederländerna, Spanien, Italien, USA, Storbritannien, Frankrike, Portugal, Belgien, Australien samt Fransk-Brittiska kolonier. Observera att de brittiska nybyggarkolonierna inte är inräknade (Dahlberg m.fl.

2015). Ett uppenbart problem här är att icke-västerländska kolonialmakter, som exempelvis Japan, inte är registrerade i datan. Att Japan utelämnats som kolonialmakt i vår data kan vara ett möjligt tecken på västs feminisering av Asien som vi nämnde tidigare (se s. 10).

Eftersom intresset i denna variabel endast är att se om ett land har varit koloniserat eller inte är den faktiska koloniala tillhörigheten inte relevant. Vi kodade därför om variabeln till en dummy-variabel där 0 markerar länder som inte har varit koloniserade av en västerländsk makt, och 1 markerar länder som har tillhört något av ovanstående länder.

6.3 Militära utgifter

Militära utgifter förväntas mäta dikotomierna styrka-svaghet och aggressivitet-fridfullhet. Ett land med stora militära utgifter anses uppfylla den maskulina sidan av dikotomin då möjligheten till att använda våld och ta till offensiva taktiker är större. Med andra ord leder det oss till hypotesen att länder med stora militära utgifter besitter de maskulina egenskaperna i dikotomin (styrka och aggressivitet) och därmed kommer att intervensera i större utsträckning än länder med mindre militära utgifter.

För att mäta denna indikator har *wdi_expmilgdp* (Military Expenditure, total (% of GDP)) från QoG använts. Variabeln syftar till att mäta alla militära utgifter; fredsbevarande styrkor, försvar samt andra statliga instanser kopplade till militären. Utgifterna i variabeln består huvudsakligen av löner, pensioner, sociala utgifter, underhåll av krigsmateriel, handel, forskning och militära bistånd. Dock uppfyller inte mätningar för alla länder dessa krav på grund av svårigheter att utkräva information av så detaljerad karaktär. Vad som definieras som militära utgifter kan även variera från land till land (Dahlberg m.fl. 2015). Variabeln har brett omfång av utgifter tydligt kopplade till den militära verksamheten. Denna variabel verkar därför vara lämplig att använda då vi menar att den fångar in hur mycket vikt man lägger vid den allmänna militärverksamheten. Variabelns breda omfång är något vi anser väga tyngre än det faktumet att information kring vissa länder faller bort på grund av svårtillgänglighet.

6.4 Gender Inequality Index

Som ett mått på jämställdhet har vi använt oss av Gender Inequality Index (GII). Detta index mäter snedfördelningen mellan kvinnor och män inom områden som hälsa, medbestämmande och yrkesdeltagande. Inom hälsa fokuserar man främst

på reproduktiv hälsa, exempelvis mödradödlighet och användning av preventivmedel. Medbestämmande syftar till politiskt deltagande och yrkesdeltagande syftar till att beskriva hur män och kvinnors arbetsituation skiljer sig åt i olika länder. För att mäta denna indikator har vi använt oss av GII-mätningar från Humanitarian Data Exchange. Värdet 0 står för fullständig jämställdhet, och värdet 1 står för fullständig ojämställdhet (Humanitarian Data Exchange). Det största problemet med denna variabel är att måttet är förhållandevis nytt, och det finns därför inte särskilt mycket data i detta format. Observationerna av variabeln blir därför mycket få i förhållande till resten av datan som ligger till grund för denna studie. Trots detta har vi valt att stå fast vid beslutet att använda oss av denna variabel, då den uttryckligen är ett samlat mått på jämställdhet. Vi har inte hittat någon annan variabel som på ett tillfredsställande sätt täcker in vår teoretiska definition av jämställdhet. Vid användning av de alternativa variablerna vi har tittat närmare på (exempelvis andel kvinnor i nationella parlament, GINI-koefficienten och kvot mellan män och kvinnor i arbetslivet) skulle begreppsvaliditeten minska avsevärt.

6.5 Kontrollvariabler

För att stärka våra resultat och kontrollera för sambandens trovärdighet har vi använt oss av ett par kontrollvariabler: real BNP/capita och demokrati. Båda antas ha olika kausal inverkan på variablerna i modellen, såväl de oberoende (x) som den beroende (y). Kontrollvariablerna är tagna från QoG Basic Dataset. Real BNP/capita (*gle_rgdpc*) mäts i USD och anges löpande i år 2000 penningvärde (Dahlberg m.fl. 2015:60). Demokrati (*chga_demo*) är en dummy-variabel där 1 markerar demokratiska länder och 0 markerar icke-demokratiska länder. Demokrati definieras som en regim där den verkställande och lagstiftande makten väljs direkt eller indirekt genom folkliga val. Ytterligare en premis är att flera partier ska vara tillåtna och även existera utanför regimens ramar. Demokratiska länder karaktäriseras även av frånvaron av korruption (Dahlberg m.fl. 2015:37). Variablerna har valts då de anses ha en stor påverkan på hur stater agerar. Exempelvis har Gil Merom argumenterat för att liberala demokratier de senaste decennierna har visat en stor vilja att intervensera i diverse konflikter. Detta sägs bland annat bero på att de liberala demokratierna haft en stor ekonomisk framgång och har därmed stora möjligheter att bygga en materiell militärmakt (Merom 2012:365-366). På så sätt förväntas både demokrati och BNP påverka vår beroende variabel interventioner per år. Nedan förklaras ytterligare hur demokrati och BNP är kopplade till de oberoende variablerna.

Kolonialt förflutet förutsätts ha ett positivt samband med demokrati. Bland annat Merete Bech Seeberg talar om hur det institutionella arvet från forna kolonialmakter ökar frekvensen av folkliga val i landet (2013). Även sambandet mellan kolonialt förflutet och ekonomiska faktorer är fastställt, men dess riktning är ännu oklar (se bland annat Sylwester 2005).

Militära utgifter, som nämnt ovan, påstås ha ett positivt samband med både demokrati och ekonomi. Stora militära utgifter har enligt Merom sitt ursprung i god ekonomisk utveckling vilket i sin tur kan härledas till ett demokratiskt styrelseskick (2013:365-366).

Gender Inequality Index används här som ett mått på jämställdhet, vilket antas ha ett positivt samband med demokrati. Bland annat Caroline Beer, som ursprungligen har ifrågasatt detta teoretiska antagande, har kommit fram till att demokrati banar väg för ökad jämställdhet i samhället (2009). Jämställdhet tycks även ha ett positivt samband med ekonomisk utveckling (Potrafke - Ursprung 2012:409).

6.6 Eventuella mätfel

Något som är viktigt att ha i åtanke i samband med all form av operationalisering är risken för eventuella mätfel. Vid kvantifiering kan dessa mätfel bland annat bero på viss informationsförlust i materialet eftersom det är svårt att fånga in hela spektrumet av abstrakta fenomen i kvantitativa mått (Esaiasson 2012:210). Trots detta menar vi på att det finns stora fördelar med att göra en kvantitativ undersökning. Exempelvis möjliggör denna metod undersökning av stora urval, i vårt fall en majoritet av världens länder, under en lång tidsperiod. De stora urvalen gör det lättare att upptäcka eventuella mönster i populationen, vilket även ger en stabilare grund för generalisering av resultaten. I följande del kommer vi beskriva våra metodologiska val närmre.

7 Metod

Syftet med uppsatsen är som tidigare nämnt att göra en empirisk studie där vi med kvantitativ metod vill undersöka hur feministisk teoribildning kan förklara vissa beteenden i det internationella systemet. Den kvantitativa studien kommer att vara av statistisk karaktär och regressionsanalys kommer vara det huvudsakliga momentet. De oberoende variablerna som i denna studie används som indikatorer på femininitet respektive maskulinitet är kolonialt förflutet och militära utgifter. Den tredje oberoende variabeln är Gender Inequality Index som används för att mäta graden av jämställdhet i länderna. Urvalet av dessa variabler bygger på resonemang kring begreppsvaliditet där vi har försökt hitta variabler som stämmer väl överens med våra dikotomier. För att ytterligare motivera urvalet har även korrelationstester gjorts där elva variabler har kategoriserats efter de dikotomier de anses representera. Genom att göra detta har vi kontrollerat för att det inte är någon annan variabel som står för den sanna effekten som de oberoende variablerna har på antal interventioner.

Begreppsvaliditet är alltid komplext att uppnå då det alltid kan tyckas gå att hitta bättre operationella indikatorer för studiens teoretiska definitioner (Esaiasson 2012:58). Problem med begreppsvaliditet är som nämnt ovan något vi har försökt undvika, bland annat genom att kontrollera för andra förklarande variabler. En stor fördel med att arbeta kvantitativt är att det är lättare att kontrollera reliabiliteten i och med det faktum att arbetet utförs av datorer (Bergström - Boréus 2012:60). Eftersom databaserna vi använder oss av är tillgängliga för alla är det lätt att återskapa det material som använts i undersökningen. Slumpmässiga och osystematiska fel i studien kan enkelt upptäckas då siffror helt enkelt inte lämnar något större utrymme för personlig tolkning. Även analysen blir mer öppen eftersom de statistiska testerna är standardiserade och tolkas på ett bestämt sätt. Utifrån detta finns det därmed möjlighet att uppnå en hög grad av intersubjektivitet vilket är högt värderat inom vetenskapen (Esaiasson 2012:25).

7.1 Regressionsanalys

Regressionsanalys används för att visa om, och hur mycket, oberoende variabler (x) påverkar beroende variabler (y) (Nationalencyklopedin (2)). Vi vill alltså undersöka om det finns något samband mellan ländernas genuseditet respektive jämställdhet och antal interventioner som ett land genomför. Regressionsanalysen kommer genomföras i tre olika steg för att säkra sambandens tillförlitlighet. Det

första steget i analysen är att göra en enkel linjär regression mellan oberoende variabel och antal interventioner. Risken med regressionsanalys av detta slag är att det är lätt att misstolka eller förenkla resultaten. Om analysen visar på ett signifikant samband är risken stor att sambandet är undertryckt, förstärkt eller helt enkelt falskt. Detta beror på att det kan finnas andra variabler utanför modellen som påverkar både beroende och oberoende variabler åt ett visst håll. För att minska denna risk har vi valt att bygga på regressionsanalysen med två kontrollvariabler: real BNP/capita och demokrati. Kontrollvariablerna har valts på grunden att båda anses ha en stor inverkan på samhället i stort, och kan därför även tänkas påverka våra utvalda variabler. Detta är något som utvecklades tidigare i operationaliseringen.

Ovanstående typ regression (OSL) bygger på att alla observationer i datamatrixen är oberoende och slumpmässiga, det vill säga att de inte tar någon hänsyn till att informationen kommer från separata analysenheter, i detta fall länder. Därför kompletteras analysen med en *fixed effects model*. Genom att göra detta rensar vi för landspecifika effekter, det vill säga att den variation som finns *inom* länderna som riskerar att snedvrída resultaten tas bort. Detta leder till att vi kan se nettoeffekten den oberoende variabeln har på den beroende (Torres-Reyna 2007). *Between effects model* används i samband med variabeln kolonialt förflutet och fyller samma funktion som fixed effects, men kontrollerar istället för variationen *mellan* länder (ibid).

Ett annat vanligt problem vid statistiska tester är misstankar om heteroskedasticitet i variabeln, vilket innebär att variationen i variabelns residualer är ojämnt fördelade i förhållande till regressionslinjen. I praktiken innebär detta att sambandet som ställs upp riskerar att bli skevt, eftersom det fungerar bättre för vissa värden på x-variabeln. Regressionen kan exempelvis ge goda uppskattningar vid låga värden på den oberoende variabeln, men ju högre dessa värden blir desto mer opålitliga blir uppskattningarna. Heteroskedasticitet uppstår oftast i samband med att en viktig variabel har utelämnats ur regressionsmodellen. Snedfördelningen av variansen i en variabel leder till att standardfelen ser större eller mindre ut än vad de faktiskt är (Broms 2013, se även White 1980). För att undvika detta använder vi oss av så kallade robusta standardfel som tar bort den eventuella snedfördelningen i vår data. Genom att använda oss av fixed/between effects och robusta standardfel löser vi med andra ord två av de största problemen med paneldata över länder och tid, det vill säga landspecifika effekter och heteroskedasticitet.

8 Resultat

Trots att denna studie inte i någon större grad behandlar i vilken utsträckning enskilda länder intervenerar, anser vi det ändå vara av intresse att ge läsaren en överblick kring hur interventionsdatan ser ut. En fullständig lista återfinns i appendix 2. Nedan följer resultaten för de fem länder som intervenerat mest frekvent under undersökningsperioden.

Tabell 1. *Frekvenstabell över de fem länder som intervenerat mest under perioden 1975-2009. Totalt antal interventioner i urvalet under tidsperioden: 4043.*

Land	Antal interventioner
USA	586
Ryssland	308
Kina	174
Cuba	141
Frankrike	138

Källa: Appendix 2

Resultatavsnittet är uppdelat på våra tre oberoende variabler; kolonialt förflutet, militära utgifter och GII. Vi har gjort en trestegsanalys för att i större grad undvika spuriösa tolkningar av sambanden. Analysen inleds med en enkel regressionsmodell där endast sambandet mellan x och y undersöks. För att problematisera sambandet införs sedan två kontrollvariabler: BNP/capita och demokrati. Slutligen vill vi även undvika att landsspecifika effekter snedvrider sambandet. Detta gör vi genom att göra en fixed-effects-analys alternativt en between-effects-analys. Klarar variabeln av alla tre analysmodellerna med bibehållen signifikans anses sambandet vara trovärdigt.

8.1 Kolonialt förflutet

Tabell 2. Regressionsanalys. Beroende variabel: antal interventioner per år, robusta standardfel anges inom parantes.

	Enkel modell	Multipel modell	Between effects model
Kolonialt förflutet	- 0,745*** (0,0664)	- 0,832*** (0,0586)	- 1,042*** (0,2776)
BNP per capita		8,081×10 ⁻⁶ *** (2,36×10 ⁻⁶)	6,35×10 ⁻⁶ (0,000)
Demokrati		- 0,282*** (0,0398)	- 0,557** (0,2287)
N	6676	5705	186 ¹²
R² (justerad)	0,028	0,047	0,083

*** = p < 0,01, ** = p < 0,05, * = p < 0,1
N = antal observationer, R² = hur stor del av variationen i y som förklaras av x

Enligt tabellen visar regressionsmodellen att det finns ett signifikant negativt samband mellan kolonialt förflutet och antal interventioner. Resultatet visar att ett land som varit koloniserat (det vill säga antar värdet 1) tenderar att intervensera mindre i andra länders konflikter. Detta stöttar vår hypotes om att länder som uppfyller den feminina sidan av dikotomin, det vill säga underkastelse/beroende, intervenserar i mindre utsträckning. Även när kontrollvariabler och kontroll för variation mellan länderna införs i analysen behåller sambandet dess riktning och signifikans, vilket befäster styrkan i sambandet. I praktiska termer innebär detta att ett land som historiskt sett har varit koloniserat av en västerländsk kolonialmakt i snitt intervenserar en gång mindre per år.

¹² Antalet observationer är markant mindre här därför att observationerna har kategoriserats efter länder. Antal länder i urvalet är alltså 186.

8.2 Militära utgifter

Tabell 3. Regressionsanalys. Beroende variabel: antal interventioner per år, robusta standardfel anges inom parantes.

	Enkel modell	Multipel modell	Fixed effects model
Militära utgifter	0,044** (0,0192)	0,044** (0,0203)	0,039*** (0,0137)
BNP per capita		2,693×10 ⁻⁵ *** (4,91×10 ⁻⁶)	8,17×10 ⁻⁵ *** (0,000)
Demokrati		0,114* (0,0638)	0,196* (0,0110)
N	3002	2807	2807
R² (justerad)	0,007	0,044	0,040

*** = p < 0,01, ** = p < 0,05, * = p < 0,1
 N = antal observationer, R² = hur stor del av variationen i y som förklaras av x

Enligt tabellen visar regressionsmodellen att det finns ett signifikant positivt samband mellan militära utgifter och antal interventioner. Det innebär att ett land som har stora militära utgifter i förhållande till sin BNP tenderar att göra fler interventioner i andra staters konflikter. Sambandet stödjer vår hypotes angående att länder som uppfyller den maskulina sidan av dikotomin (styrka/aggressivitet) intervenerar i större utsträckning än andra. Även denna variabel klarar av regressionsanalysens tre steg och anses därför vara tillförlitlig. Resultaten innebär att för varje procent av BNP ett land spenderar på militära utgifter, förväntas interventionerna öka med ca 0,04 per år. Detta är en relativt liten effekt, men den starka signifikansen visar ändå på att variabeln påverkar den beroende variabeln.

8.3 Gender Inequality Index

Tabell 4. Regressionsanalys. Beroende variabel: antal interventioner per år, robusta standardfel anges inom parantes.

	Enkel modell	Multipel modell	Fixed effects model
GII	- 2,167*** (0,5630)	- 1,268 (1,4920)	1,416 (2,7989)
BNP per capita		1,909×10 ⁻⁵ (0,000)	2,874×10 ⁻⁴ ** (0,0001)
Demokrati		- 0,004 (0,1900)	- 0,431 (0,2913)
N	219	213	213
R² (justerad)	0,053	0,053	0,056

*** = p < 0,01, ** = p < 0,05, * = p < 0,1
 N = antal observationer, R² = hur stor del av variationen i y som förklaras av x

Tabellen ovan visar på ett signifikant negativt samband mellan GII och antal interventioner. Detta är något som strider mot vår ursprungliga hypotes om att länder med hög grad av jämställdhet tenderar att intervensera mindre. Den enkla regressionen visar på att länder som är fullt ojämsställda (det vill säga GII = 1) tenderar att intervensera ca två gånger mindre per år. Sambandet klarade dock inte av de mer krävande modellerna. Det kan finnas flera olika orsaker till detta, vilka vi går in på närmre i analysen som följer härnäst.

9 Analys

Analysen nedan kommer att utgå från våra två hypoteser som båda tar avstamp i de teorier vi tidigare har behandlat. Den första hypotesen *maskulinitet leder till fler interventioner* grundar sig i teorier om genuseddikotomierna medan den andra hypotesen *jämställdhet leder till färre interventioner* utgår från feministisk krigsteori, närmare bestämt sex equality peace.

9.1 Hypotes 1: Maskulinitet leder till fler interventioner

Hypotesen bygger på teoribildningen kring genuseddikotomier där den maskulina sidan av dikotomin kopplas till olika former av maktövertag. En hög grad av maskulinitet förväntas enligt feministisk krigsteori leda till ett konflikttrabbat internationellt klimat. Som tidigare nämnt är interventioner här intressanta undersökningsobjekt eftersom de innefattar ett frivilligt deltagande i konflikter.

De empiriska resultaten visar på ett samband mellan våra observerade dikotomier (dominans - underkastelse, autonomi - beroende, styrka - svaghet och aggressivitet - fridfullhet), i form av kolonialt förflutet, militära utgifter och antal interventioner per år. Regressionsanalyserna visar att stater som förr varit koloniserade tenderar att intervensera mindre frekvent än stater som inte har varit koloniserade. Analyserna visar även att stater där militära utgifter utgör en stor andel av BNP intervenserar i större utsträckning. En lättillgänglig kritik av dessa resultat är att sambanden de facto kan bero på andra variabler. Ett demokratiskt styrelseskick, såväl som goda ekonomiska förutsättningar, är variabler som förväntas ha samma effekt på staters vilja att intervensera (se teorier från Merom, s. 14). Ytterligare kritik som kan tänkas framföras mot resultaten är att hög BNP, rent intuitivt, kan tänkas orsaka höga militära utgifter. Detta vill säga att de militära utgifternas effekt på interventionerna i själva verket kan spåras tillbaka till nivå av BNP. Genom att inkludera demokrati och BNP/capita som kontrollvariabler i regressionsanalysen har vi till viss mån garderat oss från spuriösa tolkningar av sambanden som presenterats. Sambandens trovärdighet stärks eftersom kontrollvariablerna inte visat någon större effekt på de ursprungliga riktningarna och signifikansnivåerna. Utöver detta visar även korrelationstester av variablerna att BNP och militära utgifter inte påverkar varandra signifikant (se Appendix 3). Resultaten stöttar av denna anledning vår hypotes angående att det råder ett positivt samband mellan maskulina attribut från genuseddikotomierna och antal interventioner ett land genomför.

Detta är ett resultat som går i linje med tidigare kvalitativ forskning kring genusidentiteter inom internationell politik (se bland annat Tickner och Sjoberg). Vårt bidrag till området är således att genom statistisk analys tillföra styrka till föregående kvalitativ forskning. Resultaten talar ytterligare för att genus är ett analysverktyg som kan tillföra en bredare förståelse för interventioner i det internationella systemet. Detta har tidigare synliggjorts i avsnittet om tidigare forskning (se s. 4-6). Eftersom maskulinitetsbegreppet inte enbart kan fångas in av två variabler kan vi inte påstå att vi har mätt maskulinitet i sin helhet. Dock har vi tittat på två representativa mått som indikerar delar av det västerländska maskulinitetsbegreppet. Signifikansen i våra resultat motiverar en fortsatt kvantitativ forskning inom området. För att ytterligare stärka våra resultat bör en bredare studie genomföras med fler variabler som fångar in ytterligare dikotomier, för att i förlängningen kunna dra slutsatser kring hela maskulinitetsbegreppet.

Det är även viktigt att påpeka att kvantitativa studier medför vissa svårigheter. Problematiken ligger i att allt inte kan kvantifieras på ett tillfredsställande sätt. Exempelvis är det möjligt att dikotomier såsom förnuft - känslomässighet kan vara besvärliga att mäta med hjälp av kvantitativa metoder. För att ytterligare bredda forskningsfältet hade det varit optimalt att komplettera studier av detta slag med någon form av kvalitativ fallstudie. Vi hade gärna sett en kritisk fallstudie av USA, som enligt vår data står för majoriteten av världens interventioner (se s. 18) och exempelvis Colombia som endast har intervenerat vid ett tillfälle under undersökningsperioden (Appendix 2).

9.2 Hypotes 2: Jämställda länder tenderar att intervensera mindre

Hypotesen *jämställda länder tenderar att intervensera mindre* får inget stöd i vår regressionsanalys. Tidigare feministisk teoribildning gällande krig menar att en hög grad av jämställdhet leder till mindre aggressivitet i relationer mellan stater. Av denna anledning hade vi förväntat oss ett positivt samband mellan GII och interventioner, det vill säga att en hög grad av jämställdhet skulle leda till färre interventioner. Regressionen visar dock på ett signifikant negativt samband mellan GII och interventioner per år. Länder med hög ojämställdhet tenderar alltså att intervensera i mindre utsträckning. Detta är dock endast fallet i vår enkla modell då sambandet inte klarar de mer krävande modellerna i form av kontrollvariabler och fixed effects. Resultatet av regressionsanalysen kan bero på många olika orsaker. En möjlig orsak att ta i beaktning är att sambandet har undersökts på ett underlag av förhållandevis få observationer ($n = 219$). Få observationer kan spekuleras leda till stora skiftningar mellan de olika regressionsmodellerna då varje observation får en större inverkan på sambandet. Trots detta anser vi det

högst rimligt att utföra en regressionsanalys på de observationerna vi har. Självklart hade det varit önskvärt med ett stickprov i storlek med data för övriga variabler, men faktum är att utbudet för data gällande jämställdhet i detta format är litet.

En möjlig förklaring till varför sambandet är negativt och därmed går emot vår ursprungliga hypotes kan hittas genom en analys av *state feminism*. State feminism är en feministisk inriktning som argumenterar för vikten av att feministiska värderingar får stort utrymme i statliga institutioner och inom policyprocesser för att nå ett jämställt samhälle (Kobayashi 2004:17). Avsikterna bakom state feminism är dock omdebatterade. Laura Sjoberg är en av de forskare som argumenterar för att state feminism ibland används för andra ändamål än just jämställdhet. Vanligt är till exempel att området används för att legitimera krig och humanitära interventioner (Sjoberg 2013:150-151). Sjoberg påpekar att det inte är helt ovanligt att liberala länder använder sig av state feminism för att visa sig framåtsträvande i politiken. Hon menar dock att de sanna motiven bakom staters agerande kan vara skilda från en faktisk jämställdhetspolitik. Ett exempel som Sjoberg tar upp är hur USA till stor del motiverade sitt ingripande i Afghanistan 2001 med ett värnande om kvinnors rättigheter. Detta var en fråga som normalt sett inte lyftes av Bush administrationen i någon större utsträckning (Sjoberg 2013:152). Det är dock viktigt att påpeka att USA är långt ifrån ojämnt då de sedan 2005 i snitt har haft ett GII på 0,277 där 0 står för fullständig jämlikhet och 1 för fullständig ojämlikhet (Humanitarian Data Exchange). Beth Van Schaack påpekar även i sin artikel *The Crime of Aggression and Humanitarian Intervention on Behalf of Women* att kvinnornas situation i Afghanistan länge varit problematisk och att det därför är intressant att USA intervenerade i Afghanistan först efter terrorattentaten 9/11. Trots att motiven bakom interventionen inte uteslutande handlade om kvinnors levnadsstandard menar ändå Van Schaack att retoriken kring interventionen till stor del berörde kvinnors rättigheter. En slutsats i hennes studie är att interventioner ofta motiveras med ett försvar av kvinnans rättigheter, men att utfallet sällan blir fördelaktigt för kvinnorna i landet (2011:489-490). Av denna anledning kan de sanna motiven bakom interventioner av detta slag ifrågasättas. State feminism skulle kunna förklara varför våra statistiska resultat gällande jämställdhet initialt strider mot tidigare feministisk forskning kring krig eftersom jämställdhet tycks användas som ett incitament för intervention.

En modell som tidigare har använts för att förklara ett liknande beteende har redogjort för hur demokrati kan användas för att motivera staters agerande. Forskarna Falomir-Pichastor, Staerke, Pereira och Butera presenterar *The Democracy-as-Value Hypothesis* där de argumenterar för att demokrati som värde används för att legitimera agerande oberoende av hur agerandet tar sig uttryck, exempelvis vid en intervention. De menar att detta beror på att demokrati utöver att representera ett styrelseskick, även används som ett socialt och politiskt värde. Demokrati som värde innehåller tankar om frihet, öppenhet, fredliga lösningar på problem, kollektiva beslut och en respekt för det allmänna bästa. Genom att

hänvisa till värden som dessa kan även ett odemokratiskt agerande legitimeras. Legitimiteten grundar sig i att det råder universell konsensus angående att demokrati är någonting bra (2012:324-325). Studien konstaterar även att det hos offentligheten anses vara mer legitimt för ett demokratiskt land att intervensera i ett odemokratiskt land än när motsatt förhållande råder. Att det finns ett offentligt stöd i agerandet är viktigt då studien visar att det anses vara mindre legitimt att intervensera om offentligheten inte står bakom interventionen, även om landet är demokratiskt (2012:327).

Studiens resultat är mycket intressanta och leder till frågan om forskarnas modell även kan förklara hur jämställdhet som värde påverkar varför stater intervenerar. Vid en första anblick kan jämställdhet tänkas vara en direkt följd av ett lands demokratiseringsprocess, vilket innebär att Falomir-Pichastor med fleras resultat även skulle förklara vårt samband. Med andra ord kan demokrati möjligen vara en bakomliggande variabel i modellen och därmed stå för den sanna effekten på det observerade sambandet mellan jämställdhet och intervention. För att vara säkra på att demokrativariabeln inte snedvrider våra resultat har vi undersökt om det finns ett samband mellan demokrati och intervention utifrån den data vi har använt i studien.

Tabell 5. *Regressionsanalys. Beroende variabel: antal interventioner per år. Standardfel anges inom parentes.*

	Enkel modell
Demokrati	0,009 p = 0,86 > 0,1 (0,050)
N	5778
R² (justerad)	0,000

Testet visar på att det inte finns något signifikant samband mellan demokrati som styrelseskick och antal interventioner ett land genomför per år. Grundat på dessa resultat kan vi därför anta att risken är marginell för att demokrati ska stå för den sanna effekten i vårt samband. Falomir-Pichastor med flera menar dock att det inte är styrelseskicket i sig som legitimerar agerande, utan de demokratiska värdena man hänvisar till. Dock påstår de att demokratiska värden förekommer i större utsträckning hos medborgare i demokratiska länder (2012:324).

Slutsatsen av deras studie är att interventioner uppfattas som mer eller mindre legitima av omvärlden beroende på vilka värderingar som används för att motivera aktionen. Det kan därmed spekuleras i huruvida även jämställdhet har blivit ett legitimerande värde som används för att underbygga staters agerande. Detta för oss tillbaka till diskussionen kring state feminism. USA:s aktion i

Afghanistan, behandlad ovan, är ett exempel där jämställdhetsvärden har använts för att vinna folkligt stöd till intervention. Ytterligare ett exempel som Sjöberg tar upp där jämställdhet har använts för att vinna legitimitet är Saddam Husseins diktatur i Irak. Hon lyfter här fram att Hussein på olika sätt ökade kvinnornas frihet i landet för att vinna deras politiska stöd och därmed ena ett splittrat Irak. Detta är intressant då Saddam Hussein mycket sällan framställs som en förespråkare av kvinnors rättigheter (Sjöberg 2013:152). Det blir här tydligt att jämställdhetsvärdet kan användas för att vinna politisk legitimitet i olika kontexter, såväl i demokratier som i diktaturer. Sjöbergs resonemang kring state feminism kan dock tyckas vara aningen förenklande, eftersom hon inte ser till möjligheten att jämställdhet faktiskt kan vara en ärlig drivkraft till att intervensera. Det kan däremot konstateras att Sjöberg har stort stöd i sitt resonemang då många teoretiker dragit liknande slutsatser kring fenomenet (se Schaack s. 489).

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att feministisk teori om krig, mer bestämt sex equality peace, inte verkar vara direkt applicerbar på interventioner då teorin inte stöttar våra statistiska resultat. Däremot tycks state feminism kunna bidra med en god förklaring till varför jämställda stater ser ut att intervensera i större utsträckning. Detta kan tänkas bero på att jämställdhet som värde används för att motivera, men för att även stärka legitimiteten i staters val att intervensera.

10 Slutsats

I föreliggande studie har vi frågat oss om feministisk teori om krig och genus kan förklara fenomenet interventioner. Genom en kvantitativ metod har det eventuella sambandet mellan maskulinitet/femininitet och interventioner samt jämställdhet och interventioner undersökts. Detta för att besvara frågeställningen *på vilket sätt kan feminismen förklara varför stater intervenerar?* Frågeställningen bygger på två hypoteser: 1) maskulinitet leder till fler interventioner och 2) jämställda länder tenderar att intervensera mindre. Båda hypoteserna bygger på feministisk teoribildning.

De empiriska resultaten har visat på ett positivt samband mellan maskulina genusattribut och interventioner. I praktiska termer visar resultaten på att stater som uppvisar de undersökta maskulina attributen tenderar att intervensera mer, vilket ger styrka till den första hypotesen. Resultaten går alltså i linje med tidigare forskning om hur genusidentiteter påverkar hur stater agerar. Att ha i åtanke är dock att vi endast undersökt två variabler och därför bara kunnat fånga in en bråkdel av maskulinitetsbegreppet. Eftersom resultaten stöttar vår hypotes finns det en god grund för att fortsätta dessa studier. Vi uppmanar därför framtida forskare att bygga på modellen med fler dikotomier och eventuellt komplettera med kvalitativa studier.

Resultaten visade även på ett negativt samband mellan ojämställdhet och antal interventioner ett land genomför. Detta innebär att jämställda länder tycks intervensera mer än ojämställda länder. Sambandet strider mot vår ursprungliga hypotes och därmed även mot teorier om sex equality peace. Alternativa förklaringsmodeller till resultaten har vi funnit i teorier kring state feminism och hur normativa värden används för att legitimera handlingar. Teorierna mynnar ut i att jämställdhet i olika sammanhang kan användas för att motivera och vinna folkligt stöd för interventioner. Detta är något som bör studeras vidare för att få en tydligare bild av hur jämställdhet som norm påverkar staters agerande.

Slutligen kan vi konstatera att feminismen har relevanta bidrag för att förklara fenomenet interventioner. Staters agerande tycks kunna förstås utifrån genusidentiteter vilket ger styrka till tidigare feministisk forskning. Sex equality peace verkar å andra sidan inte vara lämplig vid analys av interventioner. Där föreslår vi att man till en början bör vända sig till feministiska teorier gällande state feminism, men även vidare undersöka hur normativa ramverk kan förklara varför stater intervenerar.

11 Referenser

- Acker, Joan, 1990. "Hierarchies, Jobs, Bodies: A Theory of Gendered Organizations", *Gender and Society*, vol 4, nr. 2, s. 139-158. Sage Publications, Inc.
- Beer, Caroline 2009. "Democracy and Gender Equality", *Studies in Comparative International Development*. vol. 44, nr 3, s. 212-227.
- Bergström, Göran - Kristina Boréus 2012. "Innehållsanalys", i Bergström, Göran Kristina Boréus (red.), *Textens mening och makt*. Lund: Studentlitteratur AB, s. 49-89.
- Broms, Rasmus 2013. Guide: *Regressionsdiagnostik - heteroskedasticitet, del 1* [Elektronisk] <https://spssakuten.wordpress.com/2013/02/04/guide-regressionsdiagnostik-heteroskedasticitet-del-1/>. Hämtdatum (2015-05-12).
- Caprioli, Mary 2000. "Gendered Conflict", *Journal of Peace Research*, vol. 37, nr 1, s. 53-68.
- Dahlberg, Stefan, Sören Holmberg, Bo Rothstein, Felix Hartmann & Richard Svensson. 2015. *The Quality of Government Basic Dataset*, version Jan15. University of Gothenburg: The Quality of Government Institute, <http://www.qog.pol.gu.se>.
- Esaiasson, Peter – Giljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Wängnerud, Lena, 2012. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.
- European Union External Action Service, 2015. *EU Support to Promoting Afghan Women Leaders* [Elektronisk] http://eeas.europa.eu/factsheets/docs/150308_01_factsheet_promoting_women_leaders_en.pdf. (Hämtad 2015-04-26)
- Falomor-Pichastor, Juan M. - Staerklé, Christian - Pereira, Andrea - Butera, Fabrizio 2012. "Democracy as Justification for Waging War: The Role of Public Support", *Social Psychological and Personality Science*, vol. 3, nr 3, s. 324-332.
- Finnermore, Martha 2002. *Constructing Norms of Humanitarian Intervention* [Elektronisk]. <http://www.metu.edu.tr/~utuba/Finnermore.pdf> Hämtdatum (2015-05-11)
- GenderStats, The World Bank, 2015 [Elektronisk]. <http://data.worldbank.org/data-catalog/gender-statistics>. Hämtdatum (2015-04-13)
- Humanitarian Data Exchange, 2015. United Nations Development Program – Gender Inequality Index [Elektronisk] https://data.hdx.rwlab.org/dataset/gii_gender_inequality_index_value. Hämtdatum: (2015-04-15)

- Högbladh, Stina - Therése Pettersson - Lotta Themnér (2011). External Support in Armed Conflict 1975-2009. Paper presented at the 52nd Annual International Studies Association Convention, Montreal, Canada, 16-19 March, 2011.
- Keene, Edward 2013. "International Hierarchy and the Origins of the Modern Practice of Intervention", *Review of International Studies*, vol. 39, nr 5, s. 1077-1090.
- Kobayashi, Yoshie 2004. *A Path Toward Gender Equality: State feminism in Japan*. 1 uppl. New York: Routledge.
- Louie, Kam, 2002. *Theorising Chinese Masculinity: Society and Gender in China*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Länsstyrelsen, 2006. *Nationella mål för jämställdhet* [Elektronisk] <http://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/Sv/manniska-och-samhalle/jamstallldhet/nationella-mal/Pages/default.aspx> Hämtdatum (2015-05-11).
- Merom, Gil 2012. "The Age of Asocial War: Democratic Intervention and Counterinsurgency in the Twenty-first Century", *Australian Journal of International Affairs*, vol. 6, nr 3, s. 365-380.
- Morgenthau, Hans J 1967. "To intervene or Not to intervene". *Foreign Affairs*, vol. 45, nr. 3.
- Nationalencyklopedin (1). *Intervention* [Elektronisk], [http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/intervention-\(i-pagaende-konflikt\)](http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/intervention-(i-pagaende-konflikt)). Hämtdatum (2015-05-04).
- Nationalencyklopedin (2). *Regressionsanalys* [Elektronisk] <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/regressionsanalys> Hämtdatum (2015-04-20)
- Potrafke, Niklas - Ursprung, Heinrich W. 2012. "Globalization and Gender Equality and the Course of Development", *European Journal of Political Economy*, vol. 28. s. 399-413.
- Ruane, Abigail E. 2005. "*Real Men*" and Diplomats: Intercultural diplomatic Negotiation and Masculinities in Chinese, Russian and Anglo- American Contexts [Elektronisk]. <http://eds.a.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?sid=65441aef-4846-4931-9a51-96d8854aaca4%40sessionmgr4003&vid=1&hid=4211> Hämtdatum: (2015-04-22)
- Seeberg, Merete Bech 2013. "Authoritarianism and Elections during the Third Wave", *Statsvetenskaplig tidskrift*, årgång 115, nr 4, s. 313-344.
- Sjoberg, Laura, 2013. *Gendering Global Conflict*. New York: Columbia University Press.
- Svenska Akademiens ordlista över svenska språket, 2006, uppl. 13. Stockholm: Nordstedts Akademiska Förlag.
- Sylwester, Kevin 2005. "Decolonization and Economic Growth: the Case of Africa", *Journal of Economic Development*, vol. 30, nr. 2, s. 87-100.
- Tickner, J. Ann, 1992. *Gender in International Relations*. New York: Columbia University Press.
- Torres-Reyna, Oscar 200. *Panel Data Analysis: Fixed and Random Effects using*

- Stata* [Elektronisk] <http://www.princeton.edu/~otorres/Panel101.pdf>.
Hämtdatum: (2015-05-06)
- True, Jackie 2013 i Burchill, Scott – Linklater, Andrew (eds), 2013. *Theories of International Relations* (fifth edition). Houndsmills: Palgrave Macmillan.
- Van Schaak, Beth 2011. *The Crime of Agression and Humanitarian Intervention on Behalf of Women* [Elektronisk].
<http://digitalcommons.law.scu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1616&context=facpubs>. Hämtdatum: (2015-05-18)
- White, Halbert, 1980. A Heteroskedasticity-Consistent Covariance Matrix Estimator and a Direct Test for Heteroskedasticity. *Econometrica*, vol. 48, nr. 4, s. 817-838.

Appendix 1

Quality of Government, Basic Data	
cname	Country name
year	Year
chga_demo	Democracy (dummy variable)
ciri_wecon	Women's economic rights
ciri_wopol	Women's political rights
ciri_wosoc	Women's social rights
dpi_gprlc1	Largest government party orientation
gle_rgdpc	Real GDP per capita (2005)
ht_colonial	Colonial origin
ipu_l_sw	Share of women (lower house)
wdi_armedfper	Armed forces personel (% of total labor force)
wdi_expmilgdp	Military expenditure (% of GDP)
The World Bank	
gini	GINI index
wom_parl	Proportion of seats held by women in national parlaments (%)
ratio_labour	Ratio of female to male laborforce participation rate (%) (modelled ILO estimate)
Uppsala Peace and Conflict Research, External Support Data	
external_exists	dummy variable (missing values coded as -1). The variable takes the value of 1 if a primary warring party received any form of clearly established external support from a given external supporter in a given year. Additionally, missing/unclear/incomplete values (-1) may contain entries on types of support (see below). However, these entries are not complete and, possibly, lack reliability. Significant future work is planned on these entries for future releases of the dataset.
external_name	The name of the external supporter in the current incident of support.
ywp_year	Year of observation. The current dataset covers the 1975-2009 periods, containing all years in which warring parties have been active in the UCDP datasets.
Humanitarian Data Exchange	
gii	Gender Inequality Index

Appendix 2

Land	Antal interventioner	Land	Antal interventioner
United States of America	586	Chad	29
Russia	308	Albania	27
China	174	Algeria	27
Cuba	141	Slovakia	27
France	138	Czech Republic	26
Saudi Arabia	131	Portugal	26
Libya	124	Estonia	25
Pakistan	122	Azerbaijan	24
Sudan	113	Bulgaria	24
United Kingdom	100	Denmark	24
Germany	93	Lithuania	24
Iran	89	Macedonia	23
Syria	77	Netherlands	23
Israel	62	Latvia	22
Vietnam	52	South Korea	22
Ethiopia	46	Turkey	20
Iraq	44	Zimbabwe	20
North Korea	44	Afghanistan	19
Angola	43	Belgium	19
Eritrea	43	Georgia	19
Egypt	41	Morocco	19
Italy	38	Greece	18
Australia	37	Jordan	18
India	37	Norway	18
Democratic Republic of Congo	34	Taiwan	18
Romania	34	Zambia	18
Tanzania	32	Argentina	17
Uganda	32	Armenia	17
Poland	31	El Salvador	17
South Africa	31	Spain	17
Thailand	30	Canada	16
Mongolia	16	Paraguay	6

Land	Antal interventioner	Land	Antal interventioner
Kazakhstan	15	Myanmar	6
Kuwait	15	Singapore	6
United Arab Emirates	15	Uruguay	6
Bosnia and Herzegovina	14	Burkina Faso	5
Congo	13	Dominican Republic	5
Namibia	13	Mauritania	5
Nicaragua	13	Philippines	4
Somalia	13	Qatar	4
Tonga	13	Senegal	4
Ukraine	13	Switzerland	4
Bangladesh	12	Bahrain	3
Uzbekistan	12	Botswana	3
Hungary	11	Burundi	3
Yugoslavia	11	Ivory Coast	3
Croatia	10	Laos	3
Honduras	10	Central African Republic	2
Rwanda	10	Djibouti	2
Slovenia	10	Kyrgyzstan	2
Japan	9	Lebanon	2
Mozambique	9	Malaysia	2
New Zealand	9	Mali	2
Finland	8	Niger	2
Liberia	8	Oman	2
Sweden	8	Tunisia	2
Guinea	7	Yemen	2
Iceland	7	Colombia	1
Nigeria	7	Costa Rica	1
Tajikistan	7	Cyprus	1
Togo	7	Guinea-Bissau	1
Austria	6	Marshall Islands	1
Bhutan	6	Palau	1
Bolivia	6	Panama	1
Brazil	6	Solomon Islands	1
Chile	6	Turkmenistan	1
Ireland	6	Venezuela	1
Kenya	6		
Luxembourg	6		

Appendix 3

Korrelation över mått på jämställdhet	
	Intervention
Women's Economic Rights	0,027
Women's Political Rights	0,002
Women's Social Rights	0,010
Share of Women (Lower House)	0,090***
GINI Index	-0,192***
Ratio of female to male labor force participation rate (%) (modeled ILO estimate)	0,022
Proportion of seats held by women in national parliaments (%)	0,091***
Gender Inequality Index	-0,239***
Korrelation över mått på dikotomin aggressivitet-fridfullhet/styrka-svaghet	
Armed forces personel (% of total labor force)	0,029
Military expenditure (% of GDP)	0,085***